

בְּיַהְלוּמִים לְלֵא רֶבֶב

כָּל מַעֲשָׂיו שֶׁל רֶבֶב נִסְפְּרוּ, נִמְנוּ וְחֻשְׁבוּ בְּיַהְלוּמִים יְקָרִים. כָּל מַעֲשֵׂה נִבְדָּק בְּשִׁבְעַ עֵינַיִם, הִטָּהוּר
הוא אִם לֹא...

רֶבֶב מְדַבֵּר הֵיךְ לְסַפֵּר עַל שְׁנוֹת צְעִירוֹתָו וְלַעֲשׂוֹת חֻשְׁבוֹן נֶפֶשׁ עַל מַעֲשָׂיו בְּאוֹתָו שָׁנַיִם. בְּדַבְּרוֹ
הַבִּיעַ חֲרָטָה עַל כָּל גְּדוּד קַל שֶׁל עֲבָרָה.

פַּעַם נִשְׂאָל מִדּוּעַ אֵינוֹ מְסַפֵּר עַל שְׁנוֹתָיו הָאֲחֵרוֹנוֹת, אֶלָּא דַּק עַל עֲבָרוֹ הַרְחוֹק. וְעָנָה: "בְּשִׁעֲלִיתִי
לְאָרֶץ כְּבֹד הֵייתִי מְיֻשָּׁב בְּדַעְתִּי, וְלָכֵן אֵין לִי צָרָה לַעֲשׂוֹת חֻשְׁבוֹן נֶפֶשׁ עַל הַמַּעֲשִׂים שֶׁנַּעֲשִׂו
בְּאוֹתָם יָמַי..."

הוֹי אֹמֵר, בְּמִשְׁפָּה רַב שְׁנוֹתָיו הָיוּ מַעֲשָׂיו יָמַי וְצָחִים, בְּיַהְלוּמִים לְלֵא רֶבֶב...

בְּסוֹף חַיָּו, בְּגִיל 101, חָלָה בְּדִלְקַת רְאוֹת קָשָׁה וְהִרְגִישׁ שִׁבְחוֹתָיו אוֹזְלִים. נִבְדָּדוּ שְׂשֻׁקָה לְצַדֵּדוֹ
שָׁמַע אוֹתוֹ אֹמֵר וְהוֹי שׁוֹב וְשׁוֹב וּמְחַשֵּׁב כָּל דָּקָה בְּחַיָּו. נִבְדָּדוּ הַנֶּגֶד וְסִפֵּר עַל קָה לְרַבֵּי חַיִּים
קִנְיָנִיקִי. חִנֵּה רַבֵּי חַיִּים וְאָמַר: "ד' אֶהְרֹן לֵיבֵב בְּבֹד מִכָּר הַמְצָחָה חוֹשֵׁב דַּק עַל הָעוֹלָם הַבָּא..."

בְּסִפֵּר זֶה לְקִטּוֹ יַהְלוּמִים מְדַבֵּר חַיָּו שֶׁל מָרוֹ, אֲבָנֵי פֶז הַמְפִיקוֹת נִיצוֹצוֹת מְחַיָּו - סְפוּדִים
וּמְסֻרִים מְגַדְלוֹתוֹ הַמְרוֹמְמֵת וּמַעֲמָלוֹ רַב-הַשָּׁנִים עַלֵי אֲדָמוֹת, לְמַעַן יוֹכַל כָּל קוֹרָא לְטַל וְלוֹ קִמָּץ
מִהַיַּהְלוּמִים חֲלָלוּ, לְהַפִּיק לְקָחִים, לְהַמְשִׁיחַ בְּדַרְכּוֹ שֶׁל מָרוֹ וּלְהַתְעַלּוֹת מַעֲלָה מַעֲלָה.

"מלכות וקסברגר" פאר היצירה היהודית

עורך ראשי: יעקב כהן

כתיבה: הרב קובי לוי ♦ ש. חיימסון ♦ ה. פרקש ♦ י. שולזינגר

עריכה וניקוד: ל. גלים ♦ י. שולזינגר

© כל הזכויות שמורות

להערות והארות בכל עניני הספר

ניתן לפנות לת.ה. 178 בני ברק ♦ או למייל: office33777@gmail.com

תודה מיוחדת לצלם היהדות החרדית שוקי לרר

אשר זכה לתעד את מרן ראש הישיבה כ-30 שנה,

וללוות את מסעותיו של מרן ראש הישיבה בכל רחבי תבל.

אין להעתיק, לצלם, לאחסן במאגרי מידע, או בכל מדיה אחרת, אופטי מכני, (לרבות אינטרנט ודואר
אלקטרוני) ספר זה או קטעים ממנו ללא קבלת רשות מפורשת בכתב מהמחבר.

הודפס על נייר שאין בו חשש חילול שבת

התודה והברכה

למו"ל הספרים 'רבי אהרן לייב', 'מאחורי הפרגוד', 'צדיק כתמר יפרח'

אשר נעזרנו בהם להוצאת הספר.

הָעוֹלָם הַזֶּה דוֹמָה לְפָרוֹזְדוֹר בְּפָנֵי הָעוֹלָם הַבָּא

בני ברק: רח' הלפרין 18 • רח' רבי עקיבא 112 • ירושלים: רח' מלכי ישראל 2

טל. 03-5786050 • פקס. 03-6192858 • שרות לקוחות: 1599-500-830

ניתן להזמין בכמויות כולל הקדשה.

לאורו ובדרך נלך

18..... שְׁמַע בְּנֵי מוֹסַד אֲבִיךָ.
"פִּי חֵקֵם חֵן" וְ"צַעַד בַּדֶּרֶךְ לְאַדְמוֹן" -
מֵאַמְרֵים עַל חֵלִיבוֹת עוֹלָם נִשְׁגָּבוֹת וְצִדָּה לְדֶרֶךְ

חַיִּים בְּתַקְלֵית הַפְּשֻׁטוֹת
"סֵלֶם מֵצַב אֲרָצָה וְדָאֵשׁוּ מִגִּיעַ הַשְּׂמִימָה"

19..... מִסַּע חַיָּו
מֵאַחַ וְאַרְבַּעַה סְפוּדִים מִמִּסַּע חַיָּו

4..... תָּהָא נִשְׁמָתוֹ צְדוּדָה
דְּבָרִים לְעֵלְיוֹ נִשְׁמָתוֹ וְלִמְעַן זְבוּי הַדְּבָרִים

228..... "בָּא בְּיָמִים"
קִדוּזֵת יָמָיו שֶׁל מָרְן הַגְּדֹא"ל עַלִּי אֲדָמוֹת

6..... מִסְכַּת מְפֻלְאָה שֶׁל יְדֵאת שְׂמִים וְעַמֵּל הַתּוֹדָה
מִהַנְהַגוּתָיו בְּקֶדֶשׁ - לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד, לְשַׂמֵּחַ, לְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם

250..... לְנִצְחָה יִזְכָּר
הַעוֹסְקִים בְּצַרְכֵי צְבוּר בְּאַמוּנָה

8..... תִּכְתֵּב זֹאת לְדוֹר אַחֲרָיו
צְוָאָה הָאוֹמֶרֶת עֲנֹה מִדְּטִיטָה וּפְשֻׁטוֹת נוֹדָאָה

270..... צְדִיק בְּתַמֵּד יִפְרַח
אַלְבוֹם תְּמוֹנֹת מְאוֹצֵר חַיָּו וּמִפְעֻלָּיו

12..... יִיחַק זְכָרָיו בְּסִפְר
מִהַדוּרֵת הַגְּנִיד הַר"ד הַעֲרָשִׁי פְּרִיעַדְמָאן שְׁלִיט"א

304..... נִצְחוּ אֲדָאָלִים אֶת הַמִּצּוּקִים
מוֹדְעוֹת אֶבֶל - וְהוּא יִמְלִיץ טוֹב בְּעֵדְנוּ

16..... דְּבַר הַעוֹדָה
וְהָיוּ עֵינֶיהָ רֹאוֹת אֶת מוֹדֵיקָה

תְּכַן הַעֲנִיָּיִם בְּאֵלֵינוּ

104

מאה וארבע מעשיות ממסע החיים

של
מרו ראש הישיבה
הגרא"ל שטיינמן
וצוק"ל

"שִׁמְעַבְנֵי בְּנֵי מוֹסֵד אַבִּיךָ"

בספר זה עטר כל ספור בשני נספחים: האחד "פִּי חֶכֶם חוֹן" והשני "מתנת מלך". כל ספור בספר זה הנו ניצוץ קטן מעמוד האש שזכינו שילך לפני המחנה. שני הנספחים הנ"ל באים לבטא את התחושה העמוקה של החוד והעוד שאינו נגמרה.

<p>בנספח "פִּי חֶכֶם חוֹן" הובאה ניני חן שנתנו מפי החכם, ראוי ונאה ללמד מלקחם.</p> <p>נאמרו כל הנה והכרה בזה בקדשה מבה התורה. נקנו לאחד שנות עמל ויגיעה, והיו לחלק מפסקת חיו המפלאה.</p> <p>צטוט מדבריו והנה את המעשה חותם וגומר - מספר על מהותו, בבחינת "הוא - הנה אומר".</p>	<p>בנספח מתנת מלך: כל חיו של רבנו היו מלובה. פסיפס של מעשי רב לקחת במנחה.</p> <p>הוא, שעבר את גן המבוכה, וצעד אל הארמון בבטחה, הותיר בנדינו שביבי אור והדרכה.</p> <p>לקל עבדה הוספנו פרוז משלחן מלכים, שיוחד את המסר בעבורנו הנבוכים.</p> <p>ואם נשכיל ללקט גם מצדי הדרכים, והנה זה במתנה מטינה, הפלה לנו, שעדו בדרך לארמון מהלכים.</p>
--	--

אב לאברכים

**"כל הנביאים לא נתנבאו אלא...
למהנה תלמיד חכם מנכסיו" (ברכות לר"ב)**

רב חג הסוכות. ר' אליעזר מתבונן באתרוג המהדר שהצע לו. הילדים גם הם בוחרים לעצמם ארבעת המינים.

מרצים הם יוצאים משוק ארבעת המינים המרכזי של העיר אלעד, וכעת הם ממהרים אל רשת המזון, למען יספיקו לקנות את צרכי החג המרבים. ברוך ד', נשא את עיניו בהודיה לשמים שיש בידו ממון לכל צרכי החג בהרחבה.

מענק החג המגדל שקבל מראש הכולל היה כל כך במקום, כך יוכלו הוא ומשפחתו להכנס לחג מתוך שמחה והרחבת הדעת.

ר' אליעזר לא העלה בדעתו בכמה מרחות ויגיעות עלה אותו מענק חג לראש הכולל, ויתרה מכה הוא לא שער כי גדול הדוח, נשיא העדה, השקיע זמן מיוחד בשבילו, האברך הכולל, כדי שיוכל ללמוד בלא טרדה.

עוד בשלהי חרש אלול התהלך ראש הכולל טרוד: חג הסוכות מתקרב, ומנוו יהיה לי הסכום הגדול הנדרש למענקי החג?

"אם תשיג פגישה אצל גביר גדול בארצות הברית, אתה מסדר", יעץ לו חבר. "אף דע לך", תזהיר אותו החבר, "שאותו גביר תזרים רק לאלו השוכתים אצלו שבת שלמה. במשך השבת הם מספרים לו בשבח המוסד התורני שלהם, ובמוצאי השבת מעניק להם העשיר מתת הגונה".

ראש הכולל היה מוכן לשבת אצלו אף יותר משבת אחת, אם זה מה שביא את התרומה לאברכים, אך דא עקא שהשנה שבת חלה יומים לפני יום הכפורים, כך שאם ישחה אצל הגביר

בשבת, יאלץ להשאר בארצות הברית גם ביום כפור. ומה יהא על ילדיו הצעירים ביום הכפורים? האם יתפללו ללא אב? מהר ראש הכולל להועץ במרו, מי שנשא את הכולל על לומדיו על כפיו. שם פרש את לבטיו: מצד אחד זקוק הוא נואשות לתרומה, אך מצד שני, אם יאלץ לשבת בארצות הברית בשבת שובה, לא יוכל לשוב ארצה ליום כפור, וכך ילדיו בלעדיו ביום הקדוש.

מרו שקל את הדברים בראשו ושאל: "ואיפה אביך מתפלל?" השיבו ראש הכולל: "בישיבת סלובודקא". "אם כך", נענה מרו, "עדיף שהגנים שלך יתפללו בסלובודקא, יהיה להם חזק גדול מאד בישיבה". ולאחר רגע של מחשבה הורה: "אז תעשה כך - תסע, וקח אתך בכל זאת את הקיטל ואת המחזור, והקדוש ברוך הוא יעזר שהגביר יסכים לקבל אותך עוד לפני שבת. אני אכתב לו בעת מכתב אישי, ובעזרת ד' תחזר הביתה עוד לפני יום כפור".

ראש הכולל הוסיף כי ככל הידוע לו, באפן עקרוני הגביר מסרב לקבל אנשים בימות החל, אך מרו התעקש ואמר שוב שבעזרת ד' יהיה בסדר.

ראש הישיבה כתב מיד מכתב חם ולבבי לגביר, וראש הכולל טס לארצות הברית...

פי חכם ח

כששב ראש הכולל סחוט ועיף מאחת מנסיעותיו לחו"ל, הושיט לו רבנו סכום כסף ואמר: "קח כסף, ותסע עם אשתך לגוח בשבת קרש, מניע לה!"

ואכן, כנגוד לתחזיות הסוככים ובדייק כפי שתזה מרו, העשיר הסכים לקבלו לפני שבת, וביום כפור התפלל ראש הכולל ביחד עם ילדיו בארץ הקדש. ראש הכולל חש אז, כי האבא הגדול של כלל ישראל הוא אב אישי לאברכי הכולל "מדרש אליהו", כמו גם לראש הכולל עצמו.

כאשר נולד בן לראש הכולל, בא להזמין את מרו לשמש בסנדקאות. היה זה בימים שבהם שמש רבנו כסנדק רק בביתו. אף ראש הכולל היה מחויף לפלל: "אתה נוסע כל הזמן לאמריקה, ואשתך נמצאת לבד. צריך להכיר לה טובה על כך, הרי היא זו שעומדת מאחוריך ומאפשרת לך לנסע כל כך הרבה לאמריקה. אז תעשה את הברית הכולל באלעד (היה זה ביום ששי, כשאינו סדרים הכולל), ואני אגיע להיות סנדק הכולל".

מתנת המלך

מתרחק היה רבנו מכותיבת "הקדשות" ודומיהן, אך למען החזקת תורה, מוכן היה רבנו למסר את כל בלו.

אל תתן להם לגשת

מבטא המתנגלגל של השפה הדרום אמריקאית נשמע היטב בעודם עולים במדרגות המעטות המובילות אל מעונו של גדול הדור.

חברי הקבוצה ממשפחת נדיבי עם שהגיעו הנה ממקסיקו, חשו שהם נמצאים בפלנטה אחרת. הבקור בארץ הקדש היה כה שונה מכל מה שהם רגילים בארצם.

ראש המוסדות החשובים מישראל, שארגן להם את מסעם בארץ, בהחלט חשב על הכל. הם כבר זכו לחוש את אווירת הקדשה של הפתל, התפללו בקברי צדיקים רבים מחברו ועד מירו, ועתה נקבע להם בקור מיחר אצל מרן ראש הישיבה. אותו צדיק אשר הטריח עצמו להגיע עד אליהם למקסיקו הדרומית, ונשא מלהבות קדשו לחזקם.

עוד בטרם זכו הם לראות את מרן ראש הישיבה, שאבו הם רוח אחרת מהכתלים, מהספרים הרבים ומכל מה שדוקא לא היה שם.

והנה סמו להם המשמש בקדש שהגיע תורם להתברר.

הם התקרבו בלאט אל חדרו של מרן.

מרן נשא את עיניו הזכות והעבירו בחטף על פני הסוככים. לפתע פנה אל נאמנו הרב שוב באידיש: "לאוט זיי נישט צוגיין!" אל תאפשר להם לגשת!

"מה?" הרב שוב חשב שלא שמע נכון, מעולם לא שמע

"והזר הקרב..." (במדבר א, נא)

סגנון דבור זה ממרן... בעודו הלום, מהסס מה יעשה, כבר התקרבו הללו. בו לזיתם הציג אותם בפני מרן והרבה בדברי שבח והלל על נדיבות לבם ומתנת ידם הרחבה למוסדות שהוא עומד בראשם.

הדברים כמו עברו ליד מרן. פתע הרציו, הסיט פניו הצדה ואמר בנחישות: "הדבר הנרוע ביותר הוא התבוללות, לשאת נשים נכריות!"

המלוזה לא הבין למה כונו דברי הרב, וגם לא פרש נכונה את הנימה התקיפה בה נאמרו. הוא תרגם לתמו את המשפט לשפת המבקרים.

ברגע שקלטו הם את המשמעות בשפתם, הבחינו הנוכחים כי שלשה מבני הקבוצה מחליפים מבטים ביניהם, וללא כל התראה פונים החוצה ונמלטים מהחדר כל עוד נפשם בקרבם...

הנותרים מבני המשפחה חשו מבוכה רבה, ומהרו להסביר לנמצאים כי אכן שלשת העוזבים נשואים לנשים נכריות...

לאחר מספר שניות של דממת הלם בקשו בני המשפחה שנשארו בחדר את ברכת הרב, ומרן העניק להם מברכותיו.

אחד מגדולי המשגיחים ששמע ספור זה, הזכיר את דברי המסלת ישרים, שמציב את הסלם המוביל לרוח הקדש.

אם מתבוננים בחייו של מרן, נתו ללמד איה עלה בסלם פרק אחר פרק: בטול הנאווה, נקיות... וכה שלב אחר שלב עד לרוח הקדש...

מי חכם זה

כשנשאל מרן כיצד יתכן שדברי החזון איש מתקיימים במדינה, השיב על כף, שפככל שאדם רוחני יותר, דבריו אמתיים וממילא מתקיימים. ונאים הדברים למי שאמרם...

בחור נכנס ובקש ברכה לשדוד טוב. ברר מרן את גיל הבחור ואמר: "מה יקרה אם תתארם בעוד חצי שנה?" ואכן, שמחת הוורט נערכה בדיוק חצי שנה מאותו יום...

מתנת המלך

בכל שנה בין יום נפוד לחג הסמות היה משתרך תור אוד ליד דלתו של רבנו, בבקשה כי יפסק על כשרותם של ר' המינים.

אַרוּחַת הַחַיִּילִים

**"חנינא בני -
די לו בקב חרובים" (חולין פה ע"ב)**

רופא חמור הסבר הביט ברבנית שטיינמן כשאצבעו מזדקרת בתנועה מאשימה. היא הניעה אליו למרפאה עם ילדיה בגלל מחלת ילדים פשוטה - צנון מלוח בחם או משהו דומה. נראה היה לרופא כי הילדים חלולים מאד... בדרך מה שבדק, ואמר: "גברתי, המדרים הם מתחת לעקמה בצורה בולטת, המשקל והגובה אינם תקינים, הילדים נמצאים במצב של תת תזונה..."

"האם הם אוכלים בשר?" התענין הרופא.

"בשר - מנין לנו בשר?" תמחה הרבנית...

"יש להאכיל את הילדים בשר!" אמר הרופא בחמרה.

לו היה מציץ רופא נכבד זה אל תוך מטבתה של הרבנית, היה נדהם... המקרה שזומם מכל מאכל מזין - לא בשר, לא דגים, לא ירקות ולא...

מהו אם כן התפריט השבועי?

חצילים... חצילים... חצילים... בשבת קימו הם את ה'בשר ודגים וכל מטעמים' בשלשה סוגים של חצילים - קלוי, מטוגן, מרסק.

היה זה כשכהו רבנו פראש ישיבת 'חפץ חיים' בכפר סבא. ההנהלה סכמה עמו את גבה השכר החדש, אך מצבה הדחוק של הישיבה לא אפשר לה לעמוד בהתחייבות, ובכל חדר שלמה לו חמישית מהסכום המבטח. רבנו לא בקש ואף לא אמר או רמו מלה בענין.

וביצד פרנס את ביתו באותה תקופה? מאכלים מבשלים כבשר ודגים ורדו מעל שלחנם כליל. בסמוך לביתו גדל שיח חצילים שבעליו הרשה לרבנית לקטף ממנו כדי צרכה.

הרבנית בשלה חצילים, טגנה, רסקה... ומהם הכינה אכל לבני ביתה.

הארמון

עוד על הדלות ששררה בבית רבנו:

פעם ביום קיץ רותם הגיע תלמיד שלמד אצלו בשניץ לבית רבנו בכפר סבא, ומצאו יושב בפתח הבית ולומד. כאשר ראהו רבנו, קבלו בתכיבות והציע לו לשבת על הכסא שעליו ישב עד כה... התלמיד מאן לשבת על כסאו של רבו, אך הרב האיץ בו...

רצה התלמיד להכנס לבית רבנו ולהביא כסא אחר, אך הרב סרב לו...

הם החלו לשוחח בנושא שלשמו הגיע, ולפתע הניעה הרבנית לבית ושמחה לקראת התלמיד האהוב. כשנכנסו הביתה, הבין התלמיד את הסבה לבקשת מרו שישוב על כסאו - בבית לא היה כסא נוסף... הילדים ישבו על ארצוי תפוזים...

מתנת המלך

מדי בקר היה רבנו צועד לתפלת זתיקין בבית הננסות איצקוביץ, עד לשנים האחרונות בהן החל להתקיים המנין בביתו.

רבנו, שהחמיר על עצמו, לא אכל מהחצילים מחשש שיח שיש בו אסור ערלה, והוא נזון מגזיבות שצמחו על עץ בקרבת הבית.

לאחר תקופה של כחצי שנה נגש מנהל הישיבה לפרע את החוב לרבנו. לתדהמתו סרב ראש הישיבה לקחת את הכסף באמרו: "בחסדי ה', הצלחנו לעבר את כל זמן חרף עם מה שקבלתי, ולא נשארו לנו חובות. כך שאינני זקוק לכסף זה. כי הרי על למוד התורה אינני לוקח כסף, ומה שאני לוקח הוא רק כדי לחיות ולהתפרנס, ועמה כבר אינני זקוק לכסף זה."

היה זה עקרוו ברזל אצל רבנו, שחזר על עצמו אף כשכהו כראש ישיבת פוניבז'. גם בצעירותו בשניץ למד ילדי משפחה, ובגלל דחק המשפחה קנה שאחרו לשלם. משרצו לשלם את חובם סרב לקבל... כי כסף אינו בעל ערך בפני עצמו שיש לחסו, לאגר ולשמו.

בית משפחת שטיינמן היה בית שמח וחי, הילדים לא חשו במחסור...

כשנשאל בנו של רבנו על העניות ששררה בביתם, ענה: "כשהיינו ילדים, היה לנו תמיד כל מה שצריה, איני זוכר מחסור או רעב, מעולם לא הלכנו לישן רעבים..."

הסתפקות במועט לא היתה נושא שמדברים עליו, אלא דרך חיים. מעולם לא הרגשנו שאנו מסתפקים במועט, לא הכרנו משגים אחרים.

פי הכס ה'

סח רבנו: "הרבה אנשים מאבדים את הראש בשביל כסף."